

KARLSTADS KOMMUN

Policy Verksamhetsförlagd utbildning – VFU

Barn- och ungdomsförvaltningen
Karlstad kommun

Vfu – Verksamhetsförlagd utbildning i Karlstad kommun

Riksdagen tog beslut om en ny lärarutbildning den 25 oktober år 2000. Utbildningen leder fram till en lärarexamen med olika ämnesomfattningar och ämnesprofiler. En av tankarna bakom dagens lärarutbildning är att föra praktik och teori närmare varandra.

”Lärare förväntas ha både teoretiska och praktiska kunskaper och därför behövs en växelverkan i lärarutbildningen mellan dessa inslag. Denna växelverkan kan nås genom att utbildningens teoristudier tar sin utgångspunkt i den beprövade erfarenheten samtidigt som den verksamhetsförlagda utbildningen förankras i teori och forskning. Därför anser regeringen att det är av stor vikt att delar av utbildningen är verksamhetsförlagd.”

(Prop. 1999/2000: 135, s 17)

Värdet av vfu kan inte nog betonas. På vårt partnerområde möter vi elever och lärare i den verklighet som ska bli vår vardag. Vi får möjlighet att prova på vårt blivande yrke och i samtal med våra lärarutbildare reflekterar vi över det vi genomfört. I dessa samtal får vi ta del av de yrkesverksamma lärarnas erfarenheter och kunskaper och detta får oss att växa som pedagoger och individer.

*Jenny Forsberg och Pär Gäfvert
lärarstuderande, Karlstad hösten
2005.*

Vad är vfu?

I lärarutbildningen har skolan idag en viktigare roll än vad som tidigare varit fallet. Den tidigare enkelriktade relationen mellan universitet och skola byts ut mot ett mer ömsesidigt förhållande där kunskapen om varandras olikheter och respekt för respektive verksamheters olika syften och förutsättningar blir ledstjärnor för ett långsiktigt partnerskap. Verksamhetsförlagd utbildning (vfu) är en viktig del av hela lärarutbildningen, där teori och praktik knyts samman. Den verksamhetsförlagda utbildningen syftar till att möjliggöra för studenten att tillsammans med erfarna lärare synliggöra den kunskap som utvecklas i verksamheten. Den syftar också till att lärarstudenten i skolpraktiken successivt utvecklar för lärararbetet nödvändiga redskap genom att undra, undersöka och undervisa. Lärarutbildarens uppgift är att handleda studenten in i lärararbetets olika delar.Handledning får därmed en annan och vidare innebörd i den verksamhetsförlagda utbildningen jämfört med den tidigare praktiken.

Lärarutbildningen – en skolutvecklingsresurs

Vfu – arbetet i Karlstad bygger i alla delar på en grundsyn som innebär att medverkan i lärarutbildningen är en viktig del i arbetet med skolutveckling såväl som i lärarens uppdrag. Vi arbetar aktivt för att öka förståelsen för uppdraget att vara lärarutbildare. Vfu:n bidrar till läraryrkets utveckling och ger möjlighet till egenreflektion och en fördjupad förståelse av läraruppdraget. Lärarutbildare är utbildade lärare och har relevant kompetens för sitt uppdrag. De har kunskap om lärarutbildningen och vi strävar efter att de har genomgått handledarutbildning. Vi stödjer deltagande i kompetensutveckling riktad till lärarutbildare och arbetar tillsammans för att utveckla de förutsättningar vfu kräver.

Vfu-organisation

Läroarutbildningen betonar vikten av ökad insyn i läroaruppdraget som helhet och av skolmiljön inom samtliga verksamheter. För att möta dessa krav har kommunen byggt en organisation där varje skolområde utgör ett partnerområde bestående av förskola, fritidshem och grundskola.

Grundskolorna samarbetar med kommunens gymnasieskolor för att ge studenter möjlighet att göra vfu i båda skolformerna. På varje partnerskoleområde knyts studenten till arbetslag med en huvudansvarig läroarutbildare. Detta ger studenten möjlighet till långvarig kontakt, vilket skapar förutsättningar för att bättre kunna följa verksamhetens utveckling och förändring.

Varje område har en samordnare som ansvarar för vfu –frågor av såväl innehållsmässig som organisatorisk art. För det övergripande arbetet med vfu finns i kommunen en huvudsamordnare som samordnar arbetet såväl inom kommunen som mellan Kau och kommunen.

Viktiga ansvarsområden

För att våra tankar om verksamhetsförlagd utbildning ska bli verklighet och finnas som en röd tråd genom organisationen är det viktigt att tydliggöra exempel på olika nivåers ansvar.

Rektor /ledningsgrupp ansvarar för att:

- synliggöra vikten av att delta i läroarutbildningen, vilket bl.a. kan ske i medarbetarsamtal
- tillsammans med samordnaren rekrytera lämpliga arbetslag/läroarutbildare
- stödja områdets samordnare och ge denna förutsättningar att fullfölja och utföra ett bra arbete
- skapa förutsättningar för att uppdraget som läroarutbildare kan genomföras inom den reglerade arbetstiden

Huvudsamordnare i kommunen ansvarar för att:

- vara en länk mellan Kau och kommunen
- tillsammans med partnerområdenas samordnare leda och utveckla övergripande frågor gällande vfu
- ge stöd till och vara bollplank för samordnarna
- organisera den verksamhetsförlagda utbildningen och tillsammans med de lokala samordnarna placera studenterna på partnerområden

Vfu-samordnare ansvarar för att:

- vara en länk mellan Kau och partnerområdet
- tillsammans med huvudsamordnaren utveckla övergripande frågor gällande vfu
- placera studenterna i lämpliga arbetslag
- stötta lärarutbildarna/arbetslagen i deras roll och stimulera till samverkan med Kau
- ta del av och följa den studerandes utveckling genom utbildningen
- ordna gemensamma mötesplatser för studenter och lärarutbildare där delar av de övergripande utbildningsmomenten ingår
- genomföra områdets kontaktdag
- fungera som studentens kontaktperson på partnerområdet

Lärarutbildaren/arbetslaget ansvarar för att:

- genom olika typer av samtal handleda studenten och få henne/honom att reflektera kring verksamheten och sin egen utveckling till lärare
- utvärdera och bedöma studentens insats
- tillsammans med områdets samordnare se till att progressionen i den verksamhetsförlagda utbildningen följs
- medverka till samarbete med Kau

Lärarutbildningens uppbyggnad

Lärarutbildningen består av tre integrerade delar inklusive ett examensarbete.

- Allmänt utbildningsområde (Aou)
Dessa 60 poäng är gemensamma för alla lärarstudenter och minst 10 poäng (10 veckor) av dem är verksamhetsförlagda
- Inriktningar
Inriktningarna är minst 40 poäng, varav minst 10 poäng (10 veckor) är förlagda till verksamheten.
- Specialiseringar
Som en tredje del i lärarutbildningen ingår specialiseringar som omfattar minst 20 poäng.
- Examensarbete
I utbildningen ingår också ett examensarbete om 10 poäng. Examensarbetet kan med fördel knytas till partnerområdets utvecklingsarbete.

Mer information om lärarutbildningen finns
på universitetets hemsida www.kau.se